

Abral Art Product

Criteriul calitativ lipsește în atribuirea lucrărilor de restaurare

Restaurarea clădirilor de patrimoniu reprezintă un proces de finețe, de talent, în care criteriul calitativ trebuie să primeze. Aceste aspecte par să fie pierdute din vedere în goana pentru a finaliza o lucrare cât mai repede și cât mai ieftin.

Arhitectul Aurel Ioan Botez, directorul biroului de arhitectură și proiectare Abral Art Product, specializat în lucrări de restaurare, ne-a precizat: „În multe cazuri, beneficiarii apelează la proiectanți de slabă calitate, dispuși la un câștig cât de mic. Aștia, atunci când constată că nu își pot acoperi nici cheltuielile, realizează un proiect slab”.

Dacă o lucrare de proiectare, care în mod normal ar trebui să se întindă pe jumătate de an, este comprimată la trei săptămâni, atunci și rezultatele vor fi pe măsură, nu neapărat în sensul apariției unor greșeli, cât omisiunii unor aspecte importante, care apoi generează sincope pe șantier. „Nu numai că trebuie să faci lucrarea ieftin, ci și foarte repede, eventual de pe azi pe mâine, pentru că se închide o anumită axă de finanțare sau se pierd banii. Proiectarea este percepută ca o mică parte care se rezolvă repede”, afirmă Andrei Atanasiu, arhitect în cadrul Abral Art Product.

În opinia sa, problema pornește de la managementul de proiect. În marea lor majoritate, managerii nu sunt familiarizați cu toate părțile angrenate în lucrare. Prin urmare, partea de proiectare ajunge să aibă o pondere infimă în cadrul costurilor totale.

Adesea, beneficiarii fac presiuni asupra proiectanților să execute în primă fază proiectul fără plată sau cu o plată foarte mică, până la aprobarea finanțării.

În situația în care investiția este acceptată spre finanțare cu fonduri europene, se va resimți lipsa de calitate, fapt ce se poate traduce inclusiv prin corecții

financiare. Atunci, beneficiarii s-ar putea simți descurajați să mai acceseze fonduri europene, fără a conștientiza însă care este cauza reală a corecțiilor, este de părere domnul Botez.

Soluția pentru evitarea acestor situații este ca managerii de proiect să își aloce timp pentru rezolvarea tuturor aspectelor și să nu facă selecția proiectantului în funcție de prețul cel mai scăzut, consideră directorul Abral Art Product.

Dacă un proiectant ar declara că are cel mai mic tarif din țară, atunci nu mai au sens licitațiile care prevăd drept unic criteriu de atribuire „prețul cel mai scăzut”, întrucât, oricum licitația ar fi practic dedicată respectivului proiectant. Din același motiv, nu ar mai fi nevoie nici de Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP), argumentează domnul Botez.

În opinia sa, ANRMAP adoptă o poziție greșită. „Spune că păzește banul public promovând prețul cel mai mic. Dar prețul cel mai mic anulează criteriul calității și generează premisele pentru un dezastru”, atenționează arhitectul Aurel Botez.

Priceperea unui proiectant trebuie dovedită de rezultate

Experiența executanților reprezintă o condiție esențială pentru obținerea unei lucrări de restaurare de calitate. Cu toate acestea, în prezent, autoritățile contractante nu pun mare preț pe experiență. De exemplu, pentru lucrările de proiectare autoritățile cer uzual o experiență de lucru de minim trei ani, însă o experiență care se întinde pe mult mai mulți ani, nu constituie și un avantaj pentru ofertant. „Toți proiectanții și executanții din domeniul patrimoniului, care este un bun al întregii țări, ar trebui să aibă cel

Arhitecții Aurel Ioan Botez (dreapta) și Andrei Atanasiu

puțin 5 ani, dacă nu 10 de experiență”, consideră domnul Aurel Botez.

Pe de altă parte, experiența ar trebui să fie însoțită și de o prezentare a rezultatelor proiectelor efectuate anterior. „Nimeni nu îl întreabă pe proiectant dacă lucrările realizate au fost sau nu calitative. Orice lucrare trebuie trecută în CV-ul executantului, fie ea bună sau nu. Acest lucru nu este dorit de ANRMAP, care apreciază că sunt puse prea multe condiții în licitațiile legate de patrimoniul țării și aranjează lucrurile pe prețul cel mai mic”, subliniază domnul Botez.

Domnia sa propune implementarea unui sistem prin care beneficiarii lucrărilor să acorde proiectantului un calificativ, asemenea unei scrisori de recomandare, de care să se țină cont în cadrul licitațiilor viitoare. Dacă beneficiarul lucrării acordă un calificativ în neconcordanță cu situația reală, atunci el ar trebui să răspundă pentru fals în declarații, adaugă domnul Botez.

Rețeta pentru restaurarea clădirilor: stimulente plus pedepse

Problema restaurării clădirilor de patrimoniu a fost tratată diferit în alte țări foste socialiste. De exemplu, în Cehia demersul a pornit prin retrocedarea clădirilor către proprietarii de drept, spre diferență de România. Autoritățile au lăsat proprietarilor clădirilor de patrimoniu un răgaz să își restaureze edificiile, acordând în paralel și o serie de înlesniri, precum împrumuturi fără dobândă, scutiri de la plata impozitelor etc. Ulterior, dacă proprietarii tot nu s-au îngrijit de starea clădirilor, statul le-a preluat și le-a scos la vânzare, iar cei care au cumpărat astfel de proprietăți au fost obligați să își asume responsabilitatea protejării patrimoniului. Rezultatul este că, în Praga de pildă, toate casele au fost restaurate, relatează domnul Botez.

Și în România există, teoretic, facilități pentru restaurarea clădirilor, fie ele de patrimoniu sau nu. Proprietarii pot cere sprijinul primăriei, însă li se răspunde uzual că nu există bani disponibili, arată domnul Botez.

Biserica din Viorești, com.Slătioara, jud. Vâlcea - Marele premiu al Fundației Niște Țărani

